

RÁCSMEGYEI NAPLÓ

Ramsetter Robert
B.
L. D.

Szobotica, HÉTFŐ 1925 július 27.

199. szám

Ünnep után és hétfőn délelőtt
Kiadóhivatal 8-58. Sz. Szerkesztőség 5-10.

Előfizetési ár negyedévre 135 din.

Szerkesztő:ég: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Fonciéro-palo'a)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1 (Leibach-palo'a)

Felbomlott a szűkebb ellenzéki blokk

A demokraták feltűnően mérsékelt állásfoglalása megszüntette az ellenzéki pártok szövetségét — A Radics-párt védi a vidovdáni alkotmányt — Augusztus elején kezdődik a parlament nyári szünete

Vasárnap Beogradban semmi nevezetesebb politikai esemény nem történt. Radics Pavle és Nikica Niko Radics-párti miniszterek még szombat este Zagrebba utaztak, Krajacs pedig a Lika-vasut spliti megnyitására vett részt úgy, hogy a Radics-párti miniszterek közül csak Superina maradt Beogradban és így a kormány minisztertanácsi ülést sem tartott.

Politikai körökben élénk megbeszélés tárgya a *demokrata-párt előzékeny magatartása a kormány iránt*, ami a Davidovics Ljubának kormánydeklarációjáról taartott beszédében megnyilvánult. A radikálisok a Radics-párt a demokratáknak ezt a kormány iránt barátságos hangulatát igen szívesen veszik és megállapítják, hogy az *ellenzéki blokk*, ha nem is mondta ki formálisan a feloszlását, tulajdonképpen már megszűnt. A szélesebb blokk a Radics-párt kormánybalépésével természetesen felbomlott, a szűkebb blokk pedig a demokraták békülékenységé miatt ki — mondják a kormány oldalán. E szerint *ellenzéki pártszövetség nincs többé*, legfeljebb arról lehet szó, hogy Korosecák és Spáhóék esetről-esetre kötnék megállapodást a demokratákkal a követendő parlamenti taktika tekintetében.

Az ellenzék harci kedvét egyébként az óriási hőség is lohasztja úgy, hogy a parlament ülészakát előre láthatólag a kormány által kitűzött időben be lehet fejezni és augusztus elején megkezdődhetik a parlament nyári szünete.

A demokrata párt Draskovics emlékünnepe

Vasárnap délelőtt a demokratapárt Draskovics-emlékünnepe tartott az Imperial-szállóban. Az ünnepségre nagyszámú közönség gyűlt össze, mert híre járt, hogy az emlékbeszéd keretében fontos politikai nyilatkozatok fognak elhangzani. A közönség azonban csalódott ebben a várakozásában. A szónokok kerültek az aktuális politikai kérdéseket, amiből szintén az a következtetés kínálkozik, hogy a demokraták a kormánnyal szemben ajóindulatu rezerváltság álláspontjára helyezkednek.

Az emlékünnepen Rankovics Dragutin tartott emlékbeszédet a tragikus véget ért Draskovics Milorád működéséről és jelleméről, majd Grol Milán szubotica-i képviselő vont párhuzamot a jelenlegi és a Draskovics belügyminisztersége alatti politikai viszonyok között.

— Draskovics is, mint Davidovics Ljuba. — mondotta Grol — olyan eszmékért küzdött, amelyek megvalósulásában senki sem hitt. Ezek azok az ideális politikusok, akiknek

demokráciájában nincs semmi demagógia. Ezzel szemben Pasics a pillanat lehetőséget használja ki és olyan helyzeteket értékesít, amelyeket mások készítettek elő.

Beszédet tartott Cemovics Márkó volt belügyi államtitkár is.

Teljes a megértés a radikálisok és a Radics-párt között

A »Politika« zagrebi munkatársa beszélgetést folytatott a Radics-párt egyik tekintélyes vezető-tagjával, aki az aktuális politikai kérdésekről a következőképpen nyilatkozott:

— A kormány parlamenti munkaprogramját illetően, mint általában minden politikai kérdésben a *legteljesebb harmónia uralkodik a két kormánypárt között*. A Radics-párt minden kérdésben teljes megértésre talál a radikálisoknál, akik szintén nem panaszkodhatnak arról, hogy mi nem tanusítunk kellő megértést kívánságuk iránt. Ma az a helyzet, hogy *valamennyi letárgyalásra váró törvényjavaslat kérdésében teljes a megegyezés a kormány két pártja között*.

— A költségvetési tizenketted törvényben ezalkalommal először vettek fel olyan intézkedéseket, amelyeket eddig egyetlen horvát párt sem tudott elérni. A sajtótörvényben elfogadtuk a radikálisoknak azokat a kívánságait, amelyek az *állami egység ellen vétők megbüntetésére* vonatkoznak. Ezeket az eseteket a sajtótörvény világosan fogja szabályozni és az *eljárás gyorsított lesz*, nehogy túlhosszu ideig lehessen ilyen ügyeket elhuzni. Belpolitikai kérdések tárgyalása tekintetében a sajtó ezután is ugyanolyan szabad lesz, mint eddig. A szerkesztők személyének a kérdését úgy szabálvozza a sajtótörvény, hogy ne kerülhessen sor visszaélésekre. A büntetések nagyságának kérdése nem nehézségeket okozott, azonban ebben a kérdésben is sikerült megegyezésre jutnunk. *Ha a sajtótörvény egyes rendelkezései a gyakorlatban hibásnak vagy rossznak fognak bizonyulni, akkor rövidesen megváltoztatjuk azokat*, mert mindkét kormánypárt tudatában van annak, hogy a magas nivón álló sajtót nem szabad elnyomni. Az agrárreform kérdésében és szociálpolitikai, valamint más kérdésekben is teljes a megértés a radikálisok és a Radics-párt között és örömmel látjuk, hogy *mindazok a radikálisok, akiket eddig a megegyezés ellenségeinek tartottak, a legjobb védelmezői a megértés ügyének*.

— Ami az ellenzékét illeti, az a meggyőződésünk, hogy őszre normális parlamenti munka lesz biztosítható és az *ellenzék nemcsak ellenőrzője, hanem hasznos támogatója lesz a kormány munkájának*. Ami

pedig *Pribicsevicsét* illeti, a radikálisok örülnek a legjobban, hogy megszabadultak tőle.

— Magában a horvát parasztpártban Bucs képviselőnek és társainak a pártból való kilépése után a helyzet teljesen normális és kielégítő. Az a véleményünk, hogy a *képviselői mandátum nem egyes személyeknek szól*, hanem a választók a szavazással egy pártnak fejezik ki bizalmukat és a párt szemeli ki képviselőit. Példa erre, hogy Dalmáciában sok olyan horvátországi jelöltet választottak meg, akiket a nép nem is ismert. Ebből következik, hogy a párt amelynek a nép bizalmát fejezte ki a választásokon, *ingosan kívánhatja azoktól a képviselőktől, akik többé nem akarnak a párttal együttműködni, hogy mondjanak le mandátumukról*. A pártból kilépett képviselők kerületében a választók hangulata a képviselők ellen nyilvánul meg és hasonló a hangulat a Zajednica képviselői ellen is, akik közül Zsanics ellen — értesülésünk szerint — kerülete már bizalmatlanságot fejezte ki.

— Az alkotmány revíziója kérdésében álláspontunk a következő: A

vidovdáni alkotmányt teljes egészében elfogadtuk. Amíg ellenzékben voltunk, nem volt módunkban megvédeni az alkotmányt azok ellen a sértések ellen, amelyeket Pribicsevicsék követtek el, most azonban, hogy kormánvon vagyunk, *meg akarjuk és meg is fogjuk védeni a vidovdáni alkotmányt*. Ha azt látjuk, hogy az alkotmány egyes rendelkezései a gyakorlatban rossznak bizonyulnak, ezeket *megváltoztatjuk*, arra azonban nincsen semmi ok, hogy a vidovdáni alkotmány helyes és jó rendelkezéseit *változtatlanul* el ne fogadjuk.

— Horvátország igazgatásában nem kerül sor nagyobb személyi változásokra, ilveneket a horvátok nem is kívánnak. Már az ui kormány működésének legelső napjaiban is látható, hogy az országban a törvények uralma megszilárdult és a terroristikus kilengések megszűntek. De nemcsak Horvátország, hanem Szlovénia is meg lesz elégedve az ui rezsimmel. Nem szabad elfeleitni, hogy Horvátországban megbukott *Pribicsevics*, Szlovéniában pedig dr Zseriav, ami nagy eredményt jelent a rezsim szempontjából.

A német párt új orientációja

Dr. Neuner képviselő cikke a német párt feladatairól

Velikibecskerekéről jelentik: A német-párt hivatalos lapja, a Velikibecskereken megjelenő *Neue Zeit* vasárnapi számában dr Neuner Vilmos német-párti képviselő tollából vezércikket közöl. A cikk általános érdeklődésre tarthat számot, mert az új koalíciós alakulás óta ez az első megnyilatkozása a német-párt vezető tényezőinek és bár hangja óvatos, egészben véve megerősíteni látszik azt a hirt, hogy a *német-párt felhagyva ellenzéki magatartásával, az új kormányt támogatni fogja*.

Dr Neuner többek között a következőket írja:

— Az új állam alakulása óta nem volt a politikai életnek olyan fontos momentuma, mint a radikálisok és a Radics-párt megegyezése, amelynek karaktere olyan, hogy azt a szerbek többségének és a horvátok többségének képviselője kötötte. Ez a *megegyezés kétségtelenül nagy befolyással van a német kisebbség helyzetére és a német klubnak számolnia kell azzal, mit várhatnak a németek az új kormánytól*.

— A német klub már akkor, amikor először tárgyaltak a Radics-párti mandátumok verifikálásáról, azon az állásponton volt, hogy az igazolás megtagadása káros volna az államra. Ezt a véleményt a későbbi események igazolták és a német-pártnak, amely nem a hatalomért, nem a miniszteri tárcákért, hanem a németeknek a többi állampolgárokkal való egyenlő elbánásáért küzd, *nincs oka szembehelyezkedni az olyan kormánnyal, amely a kisebbségeket egyenlő elbánásban kívánja részesíteni, bármilyen pártokból is van a kormány összetéve*.

— A Radics-párt, míg ellenzékben volt, az egyenlőséget hirdette, az elnyomatás megszüntetését, népszu-

verénitást, autonómiát, községi választásokat követelt. Ha ezeket a jelszavakat komolyan veszik, akkor mi *őszinte örömmel üdvözljük a szerb-horvát kiegyezést a többi pártok minden esetleges ellenségeskedésével szemben is*.

— Mindaméltt óvatosságnak kell lenni az optimizmus dolgában, mert gyakran tapasztaltuk, hogy a pártok az ellenzéken a csillagos eget is megígérték, de mihelyt kormányra jutottak, mindenről megfeledkeztek. Nem akarjuk azt hinni, hogy a két nagy párt nem tartia be ígéretét.

Miután egy passzust annak szentel dr Neuner, hogy Pribicsevicsét támadja és emlékeztessen a párdáryi eseményekre.

— Ha a szerb-horvát, illetve radikális-Radics-párti megegyezés által államunkban javultak is a politikai viszonyok, a zombolvai program alapján álló német pártot fenn kell tartani és a program alapján nyilvánítani azt a kívánságunkat, hogy a jövőben szláv testvéreinkkel barátságban élünk, jogainkat éppúgy tiszteljük, mint ahogy a mi jogaink tisztelgetben tartását kívánjuk és készek vagyunk az állam felépítésének előmozdítására.

A cikk utolsó passzusát kétségtelenül a múlt vasárnap Klek községben tartott gyűlés határozatát adott válasznak kell tartani. Az elmúlt vasárnap ugyanis a kleki német-párt mintegy száz tagja gyűlést tartott, amelyen elhatározták, hogy rezolúcióban hívják fel dr Neuner Vilmos képviselőt, hogy hagyjon fel eddigi oppozíciós politikájával, amely sem a választóinak, sem az államnak nem érdeke és kövesse a radikális-párt politikáját. A rezolúciót a párt-szervezett százhusz tagja írta alá.

Beckereken kivetették a negyedosztályu kereseti adót

Az alkalmazott több adót fizet, mint a főnök

Velikibeckerekéről jelentik: A pénzügyigazgatóság kivetette a negyedosztályu kereseti adót az 1925. évre. Akivetések közszemlére vannak kitéve a városi adóhivatalban.

Azokat, akik a kivetéseket megtekintették, két meglepetés érte. Az egyik az, hogy a bevallott törzsfizetést a pénzügyigazgatóság önkényesen felemelte. Aki például évi 3000 dinár törzsfizetést jelentett be, annak 5390 dinár törzsfizetés a alapították meg a negyedosztályu kereseti adóját. A másik meglepetés pedig az, hogy a régi magyar adótörvény szerint alkalmazott skálát megváltoztatták, a koronák számát négyvel megszorozták és az így kapott eredményt mint dináriövedelmet vették fel.

Ebből a rendszerből természetesen az következik, hogy a pénzügyigazgatóság hihetetlenül magas adóösszegeket rótt ki negyedosztályu kereseti adó gyanánt. Így 5390 dinár évi törzsfizetés után az adót évi 3000 dinárban számították ki. Ennek következtében igen sok helyen az alkalmazott több adót fizet, mint a főnöke, akinek harmadosztályu kereseti adóját nem a pénzügyigazgatóság, rájia ki, hanem az adóketőbizottság állapítja meg.

Az adóketések jogvéke nyolc napig marad közszemlére kitéve, aztán tizenkét napon belül lehet felebeznii a kivetés ellen.

Bent az erdőn...

A zagrebi boldogtalan házások szerelmi drámája

Zagrebból jelentik: A szombat reggel történt szerelmi dráma ügyében — amelyről a *Bácsmegyei Napló* már beszámolt — a rendőrség folytatja a nyomozást. A szerelmi dráma súlyosan sebesült áldozatát Kobelovics Olgát vasárnap hallgatták ki a rendőrség. Az asszony elmondotta, hogy Kobelovics Mihály fényképész felesége. Huszonöt év óta van férjével és két kis gyermeke van. Hétfőnappal ezelőtt a villamoson megismerkedett Frankovics Zvoimir huszonhárom éves borbélyegéddel, aki nősember volt és egy gyermek apja. Mindketten boldogtalan házasetetet éltek és ez a közös sors közelhozta őket egymáshoz. Gyakran találkoztak és megszerették egymást. Az volt a tervük, hogy mindketten elválják és összeházasodnak.

Az asszony azonban — előadása szerint — huzódzott a válástól, mert attól tartott, hogy elveszik tőle gyermekeit, akiket nagyon szeretett. Frankovics az utóbbi időben mindjobban sürgette a válást és ellenkező esetben öngyilkossággal fenyegetőzött. Szombat délelőtt tíz órakor találkoztak a szerelmesek az Ilicán a villamos végállomásánál. Frankovics azt ajánlotta az asszonynak, hogy a közeli katonai kórház mögötti erdőbe menjenek sétálni. Ott ismét kérlelni kezdte az asszonyt, hogy váljon el a férjétől és amikor az asszony aggályairól beszélt, kijelentette, hogy ő bármely pillanatban kész elhagyni feleségét. Közben Frankovics mind izgatottabban viselkedett és kijelentette, hogy nem tud az asszony nélkül élni. Mikor már mélyen benyújtak az erdőben, a vita hevében a férfi kétélű vadászkest rántott elő és egyszer a hátán egyszer pedig a mellére szurta meg az asszonyt. A súlyosan sebesült nő dulakodni kezdett a dühöngő férfival, sikerült is kicsavarni kezéből a vadászkest, azonban Frankovics azt újból elvette tőle, mire az asszony segítségért kiállva, futni kezdett az Ilica felé. Frankovics utána kiáltott:

— Olga gyere vissza, hiszen érted halok meg!

Közben Frankovics a késsel eszeveszetten dőfködött a mellére. Az asszony segélykiáltására figyelmes lett az arra járó Pavlekovics kereskedelmi utazó, aki az asszonnyal együtt a vérben fetrengő borbélyegéddel sietett. Frankovics látva, hogy az asszony még él, feltámaszkodott és hátsó zsebéből elő akarta venni hatlövetű revolverét, ehez azonban már nem volt ereje és összerogyott. Azonnal kórházba szállították, de utközben elvérzés következtében meghalt.

Kobelovics Olga sebesülése súlyos, de az orvosok biznak életbenmaradásában.

A hűtlen asszonyt vasárnap reggel a kórházban meglátogatta férje, aki a következő szavakkal lépett a betegágyhoz:

— Olga mit tettél velünk? Nem gondoltál gyermekeinkre!

A férj látása annyira felizgatta a súlyosan sebesült asszonyt, hogy az orvosok eltávolították a férfit, aki elmondta, hogy fogalma sem volt arról, hogy az asszony megcsalja. Ugyancsak nem sejtett semmit férje hűtlenségéről Frankovics felesége sem, aki a szerelmi drámáról értesülve elájult és azóta sem nyerte vissza az eszméletét.

Megnyitották a Lika-vasutat

Fényes ünnepek Splitben

Splitből jelentik: Split, a dalmát főváros ma lelkesedéssel ünnepelte a Lika-vasut megnyitását. A szombat esti fátylasmenetben körülbelül tízezer ember vett részt, akik éltették a királyt, Radics Istvánt és a megegyezést. A város bankettet adott a vendégek tiszteletére, amelyen Tartaglio Ivo polgármester pohárköszöntőt mondott a királynak. Az uralkodó nevében Prica admirális válaszolt a felköszöntőre, majd több miniszter szólalt föl, köztük Radovic közlekedésügyi miniszter is, aki kijelentette, hogy az új vasutvonalon olcsóbb tarifát léptet életbe, hogy ezzel megkönnyítse a dalmát passzív vidékek élmezését.

Az ünnepek vasárnap folytatódtak. Reggel nyolc órakor nagyszabású evezősverseny volt, amelyen a sportegyesületeken kívül résztvett a haditengerészet legénysége is. Krajacs kereskedelmi miniszter délelőtt tíz órakor nagy tö-

meg jelenlétében megnyitotta a kereskedelmi kiállítást. A miniszter megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy az állam az új vasutal csak egy kis részét rőtta le azoknak a kötelességeknek, amelyeket a splitiekkel és a dalmáciai néppel szemben vállalt, mely önzetlenül nagy áldozatokat hozott a hazának.

A beogradi vendégek jelenlétében Marulics Marko híres dalmát költő szobrárt leplezték le. A leplezés alkalomával Monsignore don Fran Dulics ismert archeologus mondott emlékbeszédet, amelyben méltatta Marulics költői és nemzeti érdemeit. A szobrot, amely Split egyik főterén áll, Mestrovics Iván világhíró jugoszláv szobrász készítette.

Perovics spliti főispán ezután diszebedet adott a vendégek tiszteletére, mely után vitorlásverseny volt. Este a város vendégei kirándulást tettek a környékre és megtekintették a solini római régiségeket.

Megkezdődött a repülőgépháboru

Abd el Krim ellen

Pétain tábornok lesz a marokkói francia haderő főparancsnoka

Párisból jelentik: Petain tábornagy hétfőn Tetuanba utazik, ahol Prima de Riverával hosszasan fog tanácskozni. A tábornagy kiküldetésének részletei egyelőre ismeretlenek. A párisi lapok hosszabb cikkben foglalkoznak Petain tábornagy marokkói útjának indoklaival. A lapok azt írják, hogy Petain tábornagy elutazását Lyautey tábornagy vezérkarában felmerült ellentétek idézik elő. Lyautey tábornagy vezérkari tisztjei ugyanis Noulin tábornok kiküldetésével kapcsolatban attól félnek, hogy Naulin tábornok Lyautey tábornok vezérkarát teljesen át fogja szervezni és a tiszték nagyrésze vissza fog térni Párisba.

Ezek a hírek Lyautey vezérkarában nagy elégedetlenséget keltettek. Lyautey elhatározta, hogy a francia kormánytól interveniói tisztjei érdekében. A francia kormány válasza erre az volt, hogy Petain tábornokot a legmesszebbmenő felhatalmazásokkal ellátva Marokkóba küldte, hogy Lyautey tábornagy vezérkarában rendet teremtsen. Petain legelső dolga az volt, hogy Zolombot tábornokot állásából eltávolította. Távozását ugyan egészségügyi okokkal indokolják, de a beavatottak szerint a tábornok hazautazása hadi kudarcával függ össze. Petain tábornagy intézi jelenleg Marokkóban a francia haderők átcsoportosítását és most is már ő tekinthető a francia csapatok főparancsnokának. Lyautey eljött ember. Megbizatásának visszavonása már csak napok kérdése. Ha majd Petain tábornagnak sikerül a vezérkarban a rendet helyreállítania, akkor majd átadja a főparancsnóságot a francia kormány új megbizottjának, Nollet tábornoknak.

vekvőbb ellenszenvet tanusít a marokkói hadjárat iránt. Erről alkalma van Abd-el-Krimnek közvetlenül informálódnia azoktól a katonáktól, kik a francia zászlók alól az ő csapatahoz szöknek át.

Kisoroszországban ellenforradalom tört ki

A felkelők általános mozgósítást rendeltek el

Odesszai jelentések szerint Kis-Oroszországban, Elisabetgrad és Kremencuk vidékén kitört az ellenforradalom. A mozgalom nagy méreteket öltött. Vezetője Burje ukrán hetman, aki ezelőtt a cári hadseregben szolgált. Az ellenforradalmárok megszállták Elisabetgrad városát és elrendelték az általános mozgósítást.

Néhány órával bevonulásuk után már 8000 elisabetgradi polgár állott be az ellenforradalmárok hadseregébe. Az ellenforradalmárok több helyen megszállták az Odesszába vezető vasutvonalat.

A klérus támogatja Caillaux aranykölcsonét

A francia kormány ki akarja békíteni az eszászi katolikusokat

Párisból jelentik: Politikai körökben feltűnést keltett Dubois biborosnak egy nagy katolikus hetilapban megjelent felhívása a katolikusokhoz, hogy jegezzék Caillaux aranykölcsonét. Ebben az egyházi protekcióban új bizonyítékát látják annak, hogy Caillauxnak befolyásos emberei vannak a katolikus vezetők között.

Bonnet államtitkár, Elzász-Lotharingiában személyesen érintkezésbe lépett az ottani katolikus körökkel, hogy meghallgassa az elzászi katolikusok kívánságait arra vonatkozólag, miképen rendezzék a viszonyt a kormány és az egyház között, beleértve az iskolaügyet is. Bonnet kiküldetése az első lépés azoknak az ígéreteknek a betartása felé, amelyeket a Painlevé-kabinet tett a katolikusoknak általában és különösen az elzászi katolikusoknak.

A hannoveri erdőtüz huszonöt négyzetkilóméter területet pusztított el

Az óriási hőség lehetetlenné teszi a tűz eloltását

Hannoverből jelentik: A sikságon és az erdőterületen a tűz tovább tart. A tűzvesznek három egymástól elkülönített fészke van. A kisebb csoportokra osztott tűzoltószemélyzet sok helyen veszélybe került. Egyes csoportokat egészen körülvettek a lángok és csak nagy nehézségek árán tudtak megmenekülni. Súlyos gondot okoz a vízzel való ellátás. Az erdőkben a vadállomány teljesen megsemmisült, különösen sok őz pusztult el. Legsúlyosabb a helyzet Osabrück közelében, ahol a tőzegtelepen a tűz egyre tovább harapózik és már huszonöt négyzetkilóméter t bombol.

Voerden mellett tíz kilométer széles és tizenkét-tizenöt kilométer hosszú tőzegtelepen pusztítanak a lángok. Huszonöt négyzetkilóméternyi területen minden épület és növényzet elpusztult.

Deucht Ebern közelében, ahol szombaton a katonaság lögyakorlatot tartott, Seeckt tábornok a tűz kitérése után azonnal riadót fuvatott és a csapatokat a tűzhöz rendelte ki.

ILLATOS MOLYIRTÓ

„HERMELIN“ a neve, kérje mindenütt DEPOT „SOA“ DROGERIJA NOVISAD

